

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
Aankondigingen 15 centimen per drukregel.

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 12 DECEMBER.

De onbegrijpelijke vervolgingen tegen katholieke, onder voorwendsel der brandslichtingen van St-Denijs, zijn gisteren eindelijk in de Kamer ter spraak gekomen. De heer Reynaert volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Kortrijk, heeft eerst het woord gevoerd, en in krachtige taal, met vrijmoedigheid, de akten gelaakt, die in den naam der justitie (!) gepleegd worden zijn. Het spijt ons, door plaatsgebrek verhinderd te zijn de redevoering van den heer Reynaert in haar geheel te kunnen mededeelen: zij beslaat in de *Annales Parlementaires* niet minder dan tien kolommen. Wij drukken den wensch uit, dat die redevoering in het Vlaamsch vertaald, en op een ontzaglijk getal exemplaren moge verspreid worden, ten einde men overal weten zou, op welke wijze in 't jaar 1868 de Justitie in België naar brandslichters zoekt... De heer Reynaert is met zulke erge feiten voordien dag gekomen, dat men waarlijk aan de echtheid zijner beweringen twifelen zou, men niet wist dat hij op geringen afstand van St-Denijs woont, en dus uitermate goed moet ingelicht zijn; en indien hij geene datums en namen van personen, onloochenbare bewijzen! aangehaald hadde.

Na de zoo klare, onbewimpelde beschuldigingen van den heer Reynaert, heeft de minister van Justitie het woord gevoerd... om *news* de kwestie te draaien, en eenen uitval te doen tegen Monseigneur Faict, bisschop van Brugge! Wij zullen ons later met den heer Bara bezig houden.

Gehucht Ruyckhoven.

In eene harer laatste zittingen heeft de Kamer der Volksvertegenwoordigers zich bezig gehouden met de petitie gedagteekend van den 15 oktober 1867 door dewelke de inwoners van Ruyckhoven, Reek en Bosselen vragen dat deze gehuchten afgescheiden worden van de gemeente Bilsen en in afzonderlijke gemeente worden opgericht onder den naam van Ruyckhoven.

M. Gerris, representant van Antwerpen heeft verslag gedaan over deze aanvraag en de volgende beweegredenen aangehaald waarop de petitie der inwoners van Ruyckhoven grond is.

1° De gehuchten Ruyckhoven, Reek en Bosselen, die afluigen van de gemeente Bilsen, hebben eene oppervlakte van 411 hectaren, eene bevolking van 800 zielen en betalen jaarlijks 25,203 fr. directe belastingen.

2° Deze gehuchten zijn omtrent op eene uur afstand van het middenpunt der gemeente Bilsen.

Een stuiver gespaard.

(VERVOLG.)

Intusschen was Elisabeth bij hare ouders thuis gebleven. Er zijn weinig gelegenheden voor vrouwen om geld te verdienen, wanneer zij niet noodzaak zijn om buitenshuis als huishoudsters, winkeldochters of modemaaksters een bestaan te zoeken: bezigheden, die te weinig betaald worden om fortuin te maken — het eenige middel daartoe is een rijk huwelijk; en 't duurde lang eer Elisabeth werd gezocht, op eene wijze die voor haar of hare ouders aannemelijk scheen. Eindelijk echter kwam er een vrijer opdagen, met voorstellen die volkomen naar genoegen waren.

Hij had eenige jaren geleden als meubelmaker en het glog hem bijzonder goed — zoo goed, dat hij meende hij zou nu wel eene vrouw durven vragen, mits eene door en door verstandige en als hij er zoo eene vinden kon, die hem tegelijk eenige honderd pond ten huwelijk bracht, zoo het voor hem eene groote stap tot vooruitgang zij. Nadat hij eenigen tijd had rondgezien, viel zijn oog op Elisabeth en hij achtte zich grootelijks gelukkig, toen hij aan haar eene vrouw bekwam, die al de bovengenoemde hoedanigheden bezat en er op den koop toe — vrij goed en bekoorlijk uitzag.

Het had hunner liefde was dus zoo glad en effen, als zij konden wenschen en binnen korten tijd werd Elisabeth zonder slag of stoot geïnstalleerd als Mrs. Kaye. Daar zij hunner weg tot fortuin in de wereld nog te maken hadden,

5° Het deel betaald door de gehuchten in de gemeente belastingen zou ruim voldoende zijn om te voorzien in de onkosten van het bestuur der nieuwe gemeente.

4° Het grootste gedeelte van deze belasting wordt gebruikt door de gemeente Bilsen ten nadeele der gehuchten.

3° De eigenaar van een kasteel hetwelk zich in het midden van gemelde gehuchten bevindt, stelt ter beschikking van den kerkdienst de kapel zijner woning in afwachting dat de gemeente de middelen bezitte om eene nieuwe kerk te bouwen.

De provinciale raad van Limburg heeft in zijne zitting van den 10 juli 1867 een gunstig advies over de vraag gegeven.

De Kamer heeft de petitie naar het onderzoek van den minister van justitie verzonden.

Antwoord op den brief van den Schoolmeester.

Onze lezers herinneren zich de bekommering van eenen schoolmeester uit Vlaanderen, betrekkelijk de toepassing van eenige artikelen onzer Grondwet, en waarvoor hij den minister eenige inlichtingen had gevraagd. Ziehier wat hij op zijne vraag als antwoord bekomen heeft:

« Gij zijt wel stout, heer, tot ons het woord te durven sturen en uitleggingen te vragen over de toepassing van eenige artikelen der Constitutie, welke gij geropen zijt om in uwe school voor volwassenen aanteleeren.

« Edoch, dewijl wij niemand te leure stellen, die eenen oproep doet tot onze wijsheid en gestrenge onpartijdigheid, zoo willen wij u, voor ditmaal, ook wel deze korte ophelderingen laten geworden:

« 1° Art. 6. Alle Belgen zijn gelijk voor de wet.

« Uwe opmerkingen op dit kapittel komen niet te pas. Al wat gij aan uwe leerlingen krachtens dit artikel te onderwijzen hebt, is dat het gouvernement geen hoegenaamd onderscheid maakt tusschen de Belgen, om het even wat politieke opinie zij belijden. Inderdaad, mogen de katholieke niet zoo wel hunne contributiën betalen als de liberalen? Worden hunne kinderen niet zoo wel tot den bloedimpot geropen als die der liberalen? Mogen de katholieken geen game-civiele spelen zoo goed als een ander? Met een woord: worden zij ooit vergeten wanneer het land een oproep doet voor het oprichten van allerlei lasten? — Waar zoudt gij een gouvernement vinden dat zoo getrouw dit artikel der Grondwet naleeft?

« 2° « Art. 17. Het onderwijs is vrij. »

« En gij beschuldigt ons, de staatsambtenaars te dwingen hunne kinderen naar onze scholen te zenden!

« Vooreerst als wij scholen oprichten, dit is niet om deze te zien ledig staan. Als wij de kinderen onzer onderhoorigen verplichten naar onze scholen te komen, dan is dit om die ledigte eenigzins aan te vullen... Doch, er is nog eene

waren zij het beiden volmaakt eens wat de huishoudelijkheid betreft, en Philip bewonderde zijne vrouw des te meer, toen zij hare zelfverloochening zoo ver dreef, dat zij verklaarde geen noodzakelijkheid te zien om eene meid te houden. Zij wilde een dag in de week eene vrouw in dienst nemen voor het grove werk, de rest meende zij zelve te kunnen doen: het besparen der huur en het onderhoud van eene dienstbode was eene goede som in het jaar uitgewonnen, en zooals gij weet Philip is een stuiver gespaard is een stuiver gewonnen. » zegde zij.

Daar zij hun huishouden en al hunne uitgaven op denzelfden voorzichtigen voet hadden geregeld en Philip een zeer werkzaam en knap man was, gingen hunne zaken verwonderlijk goed vooruit en binnen korten tijd waren zij, zooals men zegt, « hoog en droog met de voeten hoven water. » Zij hadden eene welgevestigde zaak, eene aardige som in kas en een nog aardiger kapitaalje in nieuwe huizen, in eene fatsoenlijke wijk der stad, die goed verhuurd werden, en jaarlijks eene goede som oprachten.

« En nu denk ik, zegde Philip tegen zijne vrouw op zekeren dag, nadat hij zijne zaken eens had overzien, dat het tijd is van het leven een weinig te gaan genieten.

« Op welke wijs! vroeg Elisabeth, wat noemt gij het leven genieten?

« Wel ik meen, antwoordde Philip, dat het tijd is om een weinig plezier te nemen. Toen ik mijne zaken begon, nam ik mij voor om er mij gedurende de eerste jaren geheel aan toe te wijden. Ik had het zoo menigeen zien mislukken, omdat hij in den aenschijn niet voorzichtig genoeg was, en meer geld en tijd aan uitspanningen

andere beweegredenen waarom wij het vrij onderwijs eene doodende mededinging aandoen

» Wat is het onderwijs van deze vrije scholen?

» Eene liberale afgevaardigde van Gent zegde eens in den Provinciale raad van Oost-Vlaanderen, dat de leerlingen in de Normale scholen der bisschoppen niets anders leeren dan kaarsen maken.

» In de lagere scholen leeren zij niet dan huren paternoster.

» In de middelbare scholen leeren zij niet dan den catechismus.

» In de Hoogeschool... dit zullen wij alzoo laten!

» Welnu, mag een gouvernement, dat bezorgd is met de toekomst van een land, gedoogen dat er op den duur niet meer zouden zijn als keersmakers paternostermannen catechistissen en Jezusieten?

» Gij zijt van den ouden tijd, meester, en wij zijn doctrinairen, dit is te zeggen mannen van vooruitgang. Geene keersers meer, geene paternosters meer, geen catechismus meer, zelfs geen God meer! Zoo wil het de vooruitgang en de hedendaagsche beschaving. — En zoudt gij wel een ministerie kunnen noemen, dat meer gedaan heeft dan wij om het doel te bereiken? De katholieken zelf helpen ons hier in mede... met het betalen hunner contributiën.

» 3° Op het kapittel « ontvreemding der studie-beurzen » waarop gij ook al wat weet in te brengen, zullen wij u doen aanmerken dat deze anxiete enkel gedaan is in het belang der katholieken

» Vroeger was de Universiteit van Leuven in bezit van een groot getal dier studiebeurzen, door godvruchtige personen voor het katholiek onderwijs gesticht. — Maar wat gebeurde er? Wij kennen eene familie die van de beurzen der kantonniken van Doornik, meer dan *vijftig duizend franken* genoten heeft, en met behulp dier beurzen een minister is heeft gemaakt, die tegenwoordig bekend staat als de verpersoonlijking van het liberalismus in België, en die daarenboven zijne katholieke weldoeners vervolgt!

» Was zulk een voorbeeld niet gevaarlijk, en was het niet hoogst noodzakelijk van aan deze onaanvaardbaarheid een einde te stellen? Ook is het hierom dat wij al de katholieke studiebeurzen van hunne bestemming hebben afgeleid en dezelven aan liberale Universiteiten gegeven hebben, in de volle overtuiging dat voortaan de intente der katholieke stichters beter zal volbracht worden, en dat er uit die Universiteiten niet meer zullen voortspruiten dan pastoren en bisschoppen. — Zeg mij, waar gij een gouvernement zoudt vinden dat zoo bezorgd is voor het katholiek onderwijs, en zoo getrouw om den uitersten wil der stichters te volbrengen?

» En daarbij, meester, denkt gij niet dat het hoogst vervelend is voor gemelden minister van al tijd te moeten hooren dat hij met het geld der kantonniken van Doornik gestudeerd heeft?

» Voor wat nu de art. 7, 10 en 18 betreft, betrekkelijk de « klerikale brandslichters van St-Denijs », vinden wij het gansch onbetamelijk van u met eene zaak te bemoeien waerover de

verteerde dan hij missen kon, dat ik besloot, om zoo vast mogelijk voet bij stuk te houden en te volharden, tot ik eenmaal eene goede grondslag gelegd had; maar nu wij zoowel gevestigd zijn en eene aardige som gelds in voorraad hebben, zie ik niet in waarom wij niet een weinig plezier zouden nemen. Vooreerst zou ik wel verlangen, dat er van tijd tot tijd een paar vrienden ons des avonds kwamen bezoeken, op een kopje thee en een gekleeden boterham, zooals men zegt.

« Thee en een gekleeden boterham! Wel, wel! wij hebben het zoelang zonder thee en avondpartijtjes gedaan, en er ons altijd wel bij bevonden. Ik zou wel eens willen weten, hoe het thans met onze zaken staan zou, als wij ons met thee'tjes en sonpettjes hadden opgehouden.

« Maar juist, wij hebben nooit thee's of soupe's gegeven, en daarom breng ik thans deze kwestie op het tapijt. Wat wij vroeger niet konden of mochten doen, dat zouden wij thans met alle recht kunnen beginnen. Ik zie geen enkele reden, omdat wij nooit partijtjes gegeven hebben, dat wij het daarom altijd zouden moeten nalaten.

« Maar waarom zouden wij niet blijven voortgaan, hernaam Elisabeth, op dezelfde wijs waar wij altijd zoowel bij zijn gevaren?

« Omdat er een tijd is voor alle zaken, zegde Philip, een tijd om te arbeiden en een tijd om te genieten. Wij hebben lang hard gewerkt en hebben nu het recht verworven om eenige uitspanning te nemen.

« En zij wij dan niet altijd gelukkig geweest? vervolgde Elisabeth.

« Zeker zijn wij dat, hernaam Philip. Het eenige verschild dat wij samen gehad hebben, was

Magistratuur-Bara alleen het recht van navor-sching heeft

» Daarbij wij weten niet wat u verstout om ons uitleggingen te durven vragen op eene kwestie waarop wij zelf geene uitleggingen gewaardigen te geven aan onze liberale representanten! Eerlang zal dit vraagstuk aan de beraadslaging der Kamers worden voorgedragen en onze representanten zullen stemmen gelijk wij het zeggen — zooals gij, meester, in uwe school zult onderwijzen gelijk wij het willen!

» Dit is al wat wij u te zeggen hebben. Staat u dit niet aan, gij weet wat er de gevolgen van zijn.

« Als een schoolmeester geheel zijn leven getrouwen dienst heeft bewezen, geeft het gouvernement hem een pensioen van 80 tot 100 franks 's jaars. Welnu, gij kunt kiezen tusschen eene blinde gehoorzaamheid aan onze bevelen en het verlies van een pensioen, beloopende van 23 tot 27 centimen daags...

» Wat wij nog hebben aan te merken, is dat gij in alle gevallen u wel zult wachten van ons nog brieven te schrijven en die in de gazetten te doen opnemen.

» Hebt gij brieven in te brengen, dan kunt gij die in vorm van verzoekschrift aan onze Koning, Frère I zenden, bij wien gij u verder voor de uitlegging der nog onbeantwoorde artikels kunt verzoegen. »

Aanvaard enz.

Onnoodig te zeggen met wat verontwaardiging onze schoolmeester dit ministerieel stuk ontving. Het zij genoeg te weten dat hij onmiddellijk naar het telegrafbureau snelde en de volgende dépêche naar het gouvernement stuurde:

« Trek mij uw vodden niet meer aan!

» Geef mijn demissie.

» Kunt zelf school houden.

» Mij conscientie meer waard dan uw 23 centimen!

» Daarom niet laten van eenen boterham te eten! »

De geestelijke oefeningen tot toewijding onzer hoofdparochie aan het Heilig Hart van Jesus in het Allerheiligste Sacrament des Autaars, zijn verleden zaterdag begonnen in onze Lieve Vrouwe Kerk en zijn den 6, 7 en 8 december driemaal per dag voortgezet geworden.

De parochie heeft de sermonen en de diensten met zooveel ijver als godsvrucht gevolgd. Vele geloovigen zijn tot de Heilige Sacramenten genaderd en hebben hunne namen gegeven aan het nieuw genootschap van den H. Franciscus Salesius, opgericht in alle parochiën van katholiek België.

Den 8 december, feest der Onbevleete Ontvangenis der Moeder Gods, was het feest bijzonder groot en plechtig, vooral in den avonddienst die van 6 tot 8 uren geduurd heeft. Een buitengewone toeloop van volk vulde de drie gangen en de kapellen der kerk. De plechtigheid begon met het bidden van den

omdat ik soms meende dat gij de streng wat al te vast hield, vooral in den laatste tijd, toen wij er reeds warmpjes inzaten: maar evenwel, ik beken, het was geen gebrek aan den verkeerden kant — ik moet ronduit zeggen, dat wij er nu nog des te beter aan toe zijn.

« Zonder twijfel zijn wij dat, Philip, zegde Elisabeth. « Een stuiver gespaard is een stuiver gewonnen » vergeet dat toch nooit. En als wij nu menschen gaan zien en uitstapjes naar buiten doen, zullen wij dan geen geld noodeloos verspillen?

« Maar met uw wel meenen, ik denk de zaken matig aan te leggen, antwoordde Philip. Ik wil niet van het eene uiterste tot het andere overslaan. Wij zullen niet meer aan plezier uitgeven dan wij missen kunnen.

« Ik zie niet in waarom wij het niet eren goed zouden kunnen nalaten, antwoordde Elisabeth en even gelukkig met onze zaken voortgaan, als wij tot hertoe gedaan hebben. Waerom zouden wij geld besteden aan dingen die niet noodig zijn?

« Maar uitspanning is ook noodig, antwoordde Philip, en het geld is immers gemaakt om het uit te geven; wat zullen wij er anders mee doen?

« Om ons het leven gemakkelijk en ruim te maken, hernaam Elisabeth.

« Maar hoe kunnen wij het ons ruim en gemakkelijk maken, als wij het nooit uitgeven? vroeg Philip.

« En hoe zullen wij op ons gemak zijn als het op is? vroeg Elisabeth.

« Onze, vrouw! zegde Philip, die zijn geduld begon te verliezen. Gij zoudt zoo iets mogen